

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**EXIMI-//VM PLANEQVE DIVI-//NVM OPVS
INCOMPARABILIS// Theologi Dionysij, professione
Car//thusiani, in quo opere contine[n]tur// quinque
humanae uitae specu//la**

Dionysius <der Kartäuser>

Coloniae, 1540

De requisitis ad ueram & perfectam obedientiam. Cap. V.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55481](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55481)

SUBDITORVM Fol. 61.

mus uoluntatem, qua solum nos & religiosi ceteri, & nō aliter beatitudinē possumus promereri, per Iesum Christum dominum nostrum, quem decreuimus salubriter imitari. Hæc Franciscus petrarcha poeta laureatus eleganter quidem & splendide: & utinā audiarur.

De requisitis ad ueram & perfectam obedientiam.

CAP. V.

CIRCA secundum principale in principio libelli huius assumptum, scilicet de requisitis ad ueram & perfectam obedientiā, accipio mihi pro themate & fundamento illud, quod scribitur apud Lucā: Luc. 23
Pater in manus tuas commendo spiritum meum. In quo uerbo obediens Iesus fecit professionē in manibus sui abbatis, id est, dei patris, sicut facit monachus in manibus sui abbatis, siue prioris. Pro quo natanā dū, q̄ in spiritu duo sunt, scilicet sensus & uoluntas, utriusq; relinquere oportet cum quere p̄fessionē facit, utriusq; debet abnegare p̄fecta obedientia. Nō est habēda sensus proprietates, sicut quidam qui in eo q̄ magis literati sunt, uel antiquiores in ordine, magis sibi credunt q̄ abbati uel priori, imo grauit̄ ferūt, q̄ uident̄ minores ad cōsilia regiminis dom̄ ipsi p̄termis̄s cōuocari. Itē uoluntas propria abh̄cenda est præcipue, quia ut dicit Bernardus: Nihil ardebit in inferno, nisi propria uolūtas. Cōmendet ergo monachus spiritum suum in manus dei & prælati, & spiritum dei in præm̄ium recipiet. Soli enim spiritu suo p̄prio cuacuati, copiā spiritus dei. i. spiritus sancti recipiūt. Vñ postq̄ propheta dixerat in psal. auferes spiritū eorū, sequitur ibi emittes spiritū tuū. Nam ut dicit Bernar. Nō dabit̄ inobedienti copiā sui, qui malit̄ mori quā nō obedire. Psal. 103
Hic

SPECVLVM

Obedientia
cib^o animę.

Hic est Iesus qui dicit in Euangelio. Cibus meus est, ut faciam uoluntatem eius qui misit me. Nam cibus animę obedientia est. Itaque quoties tibi aliquid in uirtute obedientię iniungitur, panis in refectioem animę porrigitur. Sed summopere cauendum est prælato qui istum panem filiorum scilicet obedientiam subditis debet ministrare, ne nimis durum & muscidum eis dispenset, ne fauces tenerę illum nequeant masticare. Sic multi prælati non panem sed crustas duras immasticabiles subditis suis loco panis offerunt, quibus non reficiantur, sed potius strangulentur. Isti sunt prælari abbates & priores, qui sine affectione, sine cordis teneritudine præcepta sua cum rigore inflexibili multiplicant. Tales loco panis crustas, imo potius lapides porrigunt, cum tamē dicat dominus. Et si perierit panem, nunquid lapidem porriget ei? Vnde efficiuntur filiorum suorum, id est, subditorū interfectores ante deum. Contra tales duros prælatos, dicit dominus per Ezechielem. Cum austeritate, & potentia imperabatis eis, & dispersę sunt oues meę. Oues enim, id est, subditi sapius propter prælari duriciam disperguntur, ideo oues fugiunt & declinant, nec eis conscięntias suas manifestare audent. Vnde in uitis patrum libro quinto dixit quidā senex. Impossibile est ut cum duritia & austeritate facile ab inuentione sua quis reuocetur. Legitur quoque in gestis sancti Ancelmi canthuariensis, quod quidam abbas semel conferebat cum Ancelmo dicens. Quid faciemus cum pueris in claustro nutritis, non enim cessamus die ac nocte eos uerberare, et semper dete-

Pueri in mo-
nasteris quo-
modo edu-
candi.

rioriōs fiunt. Ad quem Ancelmus: Quam bene nutritis quomētum uestrum expenditis, qui de hominibus bestimodo eduas facitis? Dic mihi, quęso abba, si plantam unam in hortu tuo plantares, & mox illam ex omni parte concluderes

fluderes, ut ramos suos nullatenus expandere posses
 qualis arbor inde, p̄dret: Profecto inutilis. Sic & uos
 pueros & iuuenes tantum minis & terroribus coarta
 tis, ut nulla eis liceat penitus libertate potiri. Vnde fit
 quod quia nec amoris dulcedinis uel pietatis circa
 se in uobis sentiunt, nec alicuius boni in uobis postea
 fidem habeant. Contingit quoque modo miserabili,
 ut sicut crescunt in corpore: sic in eis odium & suspi
 cio omnis mali crescat, cū a nullo fuerint in uera cha
 ritate nutriti, nullum nisi depressis supercilijs oculoue
 obliquo ualeant intueri. Hæc ille. Sapiētia doctor cla
 mat prælatos duros comminans. Horrende & cito ap
 parebit uobis. Quasi dicat: Vos qui modo horribiles
 apparetis subditis uestris, imperatis enim nō cū pieta
 te, sed cū austeritate, nō cū amore sed cū timore, caue
 te, quia iudex uester Christus horrende & cito apparebit
 uobis. Veniet enim malis prælatis potenter cū incu
 sione timoris, sed bonis cum benignitate consolationis
 Nam iustum est, quod iudex prælatorum Christus cō
 similiter se habeat ad eos quæadmodum ipsi se habue
 runt ad subditos. Huius exemplum habemus in libro re
 gum. Dixerunt senes ad Roboam: Si locutus fueris ad
 eos uerba lenia, erūt tibi serui cunctis diebus. Sed ipse
 e contrario fecit de consilio iuuenum, & ex uno uer
 bo aspero factum est schisma in populo quod nunquā
 potuit postea ad concordiam reuocari. Ex parte ergo
 prælatorum attendēda est lenitas & discretio in præ
 cipiēdo sicut docet Apostolus. Patre nolite ad iracū
 diam prouocare filios uestros. De hac etiam lenitate
 scriptū est. In fide & lenitate sanctum fecit illū. Tur
 pe quidem & absurdum est in prælato cum ira & au
 steritate corripere, sicut ad Timotheū Apostolus scri
 bens ait: Seuum inquit domini non oportet litigare
 se

SPECVLVM

sed ad omnes mansuetum esse & patientem & cum lenitate eos corripere, qui resistunt ueritati. Legitur quoniam aquæ Siloe cum silentio currunt, aquæ uero rasiu transeunt cum magno tumultu. Cumq; sponsa in canticis dicat amicus meus bibit uinum cum lacte, id est, rigorem exercet cum lenitate, ipsa conuersa ad sponsum & seueritati mansuetudinem præferens, meliora sunt inquit ubera tua uino. Cum propheta diceret: Ecce spiritus grandis conterens petras, & non in spiritu dominus, & post spiritum commotio, & non in commotione dominus, & post commotionem ignis & non in igne dominus, adiungit, & post ignem sibilus auræ tenuis, & in eo dominus. Nā cum spiritus iræ & commotionis & ignis iracundiæ deo displiceant, ipsi accepta est lenis & blanda correctio. Veruntamen in hac lenitate aut potius in hoc melle fel fructuosa correctiois absconditum est. Nā sua in lenitate zelum, & in blanditijs suis aculeos habet. Et ecce in suauitate & pace eius amaritudo amarissima aduersus eos, qui ignorant & errant. Veruntamen uerius diligit, seuerius corrigit, occulte tamen, & efficacior est in eo ad emendationem subditorum lenitas columbina, quam seueritas exterior & indignatio uultuosa, sicut in Hieremia notatur: Data est, inquit, terra iniquorum in desolationem à facie iræ columbæ. Hec lenitas spiritum fortitudinis habet. Et ut uerbis Iob utar, hæc est quæ dicit regi apostata, & duces impios uocat. Hæc non accipit personas principum, nec agnoscit tyrannum, cum disceptauerit contra pauperem. Attende igitur, quia distinctionem recipiunt, suasque uires utiliter & prudenter alternant blanda & seuera correctio. Nam de utraque in Ezechiele scriptum est: Ignis erat in medio, & de medio ignis quasi species electri. Cum

Cent. 1.

Iob. 34

Ezech. 8.

sit electrum genus metalli temperatissimum, signifi^o **Ezech. 8**
 cat correctionis suavissimum blandimentum. De
 seueritate autem ibi scriptum est: Ignis erat in medio
 animalium & de igne fulgur egrediens. Debet itaque
 quandoque mansuescere seueritas. Nam in opere tem
 pli leones sculpti sunt & lora dependentia, in quo no
 tatur necessarium esse, ut disciplinae seueritas refrenas
 taloro mansuetudinis temperetur. Veruntamen re
 missio quæ os prælati obstruit, quæ mentem eius deit
 cit, quæ adulatorem & uenditorem olei facit, dum
 sibi quietem & honorificentiam uenatur in fauore
 subditorum, hæc miseros præcipitat in foueam scan
 dalorum. In hac fouea ut dicit propheta, cubauit la
 mia & inuenit sibi requiem. Hæc ad prælatos. De
 niq; ad propositum redeundo sciendum est, quod ad
 perfectam & meritoriam obedientiam septem requi
 runt, de quibus extrât hi uersus. Esse libens, simplex hæ
 laris, subiectio debet. Hinc uelox fortis, humilis mors
 finis ei sit. Primo ergo requiritur, quod sit libens.
 hoc est, quod claustralis propriam uoluntatem relin
 quat, & sine contradictione cordis & oris, superioris
 uoluntatem faciat suam, iuxta illud ad Philippenses,
 capite tertio: Omnia facite sine murmuratione, ex
 emplo Christi Iesu, qui dixit, Ioannis capite quarto:
 Meus cibus est, ut faciam uoluntatem eius qui misit
 me. Vbi sic dicit flos doctorum beatus Augustinus:
 Optimus minister tuus est, qui non magis intuetur
 hoc a te audire, quod ipse uoluerit, sed poti^o hoc uel
 le quod a te audierit. Porro de graui periculo & ma
 gnitudine peccati illorū, qui non libenter obediunt,
 sic dicit Bernardus in epistola ad Adam monachū: Si
 moleste cæperis sustinere, si iudicare prælatum, si mur
 muras

S P E C V L V M

murare in corde, etiam si exterius impleas quod iubetur, non est uirtus obedientia, sed uelamē malicia. Nemo ergo se ipsum decipiat ut putet sibi exteriorum sufficere obedientiam, nisi etiam ex intimo cordis affectu & cum bona uoluntate obediat. Gregorius. Non seruili metu obedientia, sed charitatis affectu seruanda est. Et ideo Augustinus uolens determinare in regula sua, qualis debet esse obedientia, sic dicit. Praeposito tanquam patri obediatur non domino, ut sit obedientia filialis, sicut decet filios ecclesiae. De ista etiam superficiali & exteriori obedientia describitur in praeposito allegato libro de gestis saluatoris. Obediuit quis in superbia praeposito intemporaliter eum ueritus, & contrarium perhorrescens discrimen, pacē qua fuit iste in terris, sed non bonae uoluntatis, gloria uero ex hoc sibi non erit in excelsis. Et paulo post: Obedire ad oculum carnis, carnis meritum habet, obedire ad oculum spiritus supercaelestia merita caprat. Et ratio eius in promptu est, quia uoluntatis humanae tam nobilis est conditio, ut nullum actum denominet, nisi ad illius actione uoluntaria declinauerit. Et haec est causa, quare lux doctorum Augustinus inde fesse tenet non esse bonum & malum nisi in uoluntate. Quapropter siue bonum siue malum nolens quis faciat, nullatenus ei sed cogenti imputandum est. Qualiter igitur bonus & non potius malus reputabitur, qui bona peragit & mala desiderat, & per se quidem nepharia, per accidens uero committit utilia. Vnde obedientiae meritum non consistit in eo quod agitur aut toleratur exterius: sed in eo quod interius abnegatur. Gregorius in sermone. Cum ad opus bonum ex bona uoluntate non ducitur, tunc iustam sine fructu peccator operatur, quia ut ait Augustinus: Mala uoluntate uel sola miser quisque efficitur.

August.

August. lux doctorum.

estur. Sed Seneca in epistola, septuagesima secunda. Sola uoluntas beatæ ac miseræ uitæ sibi causa est. Secundo ad perfectam ac meritoriam obedientiam requiritur, quod sit simplex, hoc est, quod claustralis nõ debet esse curiosus ad inuestigandum, quare hoc præcipitur uel iniungitur, uel quare sibi magis quàm alteri iniungitur, nec debet contra præcipientem murmurare de inutilitate rei iniunctæ, uel de impossibilitate excusationem prætere, sed simplici corde se ad obediendum promptum reddere. Ad hanc simplicitatem pertinet, quod scribit uenerabilis magister Iohannes Gerson super Magnificat ca. Deposuit potentes de sede. Nolo te inquit curiosum scrutatorem esse uitæ alienæ. Semper memineris præconi charitatis, quia non cogitat malum. Vox est Christi. Ut quid cogitatis mala in cordibus uestris? Fuge ergo, quantum potes, iudicium de aliorum uita, tecum habita, te cogit, a te circumspice, clausos in alienis sceleribus aperitissimos in tuis oculis habe. Quid necesse est ut alienis sordibus cor tuum inquines, aut impleas suspitionibus maleuolis & impuris. Vnde Bernardus: Omnibus nobis in conuersationis initio nulla uirtus est magis necessaria, quàm simplicitas humilis, & grauitas uerecunda. De hac uerecundia in Polycratice. Postremo unum ad quod totius philosophici cætus tendit intentio, scilicet finis honestus laetus exitus & iucundus, qui plane euenire non poterit, nisi philosophia omnibus officinis & omnium ministris officiorum custodè adhibeat uerecundiam, quæ parens est, ut ait Cassianus, omni honesti consilij, solèniū officiorum tutela, magistra innocentie, chara proximis, accepta alienis, priuatas negligens facultates, ut communes amplificet, omni loco, omni tempore præ se fauorabili

Gerson

Lib. 8. ca. 9

I lem

Lib. 9.

Epist. 38.

lem gerens uultum, adeo quidē, ut etiam in uerecundis feratur accepta. In Vitis patrū, legitur, quod senes dicebant, quia nihil sic quærit deus ab his qui primitias conuersationis habent, quam obedientiæ laborē. Vnde & Anselmus libro suo de similitudinibus dicit, quod iuuenes senioribus debent esse subiecti obedientes & obsequiosi. Sicut enim fructus non sequitur in arbore, in qua flos primo non apparuit: sic & in senectute honorem legitimum consequi non poterit, qui in adolescentia alicuius disciplina nō laborauit. In tractatu quoq; de duodecim abusibus dicitur, quod tertius gradus abusionis est adolescens sine obedientia. Et sequitur: Sicut in senibus sobrietas & morum perfectio requiritur: sic in adolescentibus obsequium & subiectio & obedientia rite debetur. Ideo Seneca in epist. dicit, quod iuueni est parendum seni uerendum. Recitat Valerius in libro secundo, ca. primo, quod senectuti iuuentus ita cumulatam & circum spectum honorem tribuebat, tanquam omnes maiores natu, omnium adolescentium communes patres essent. Sed forte dicit aliquis ex simpliciorib⁹: Utinam esset mihi talis abbas & prior, qualis fuit beatus Bernardus, obedirē faciliter imperanti. Nunc uero dum mei superioris paruam sapientiam & imperfectiōem multiplicem conspicio, non possum ei ex corde obedire, neq; audeo ei cōscientiam meam committere & salutem. Quisquis ita dicis & sapis, erras & desipis. Nō enim committis te & salutem tuam in manus hominis quia prudēs est, aut plurimum literatus, aut deuotus, sed quia est tibi secundum regularem institutiōnem præpositus aut prelatus. Quamobrem obedias ei non ut homini, sed ut deo iubenti: si tamen nō contra deū. Et sæpe tupto erit deo tua obedientia placentiōr

tibiq; fructuosior, quanto est indignior ille cui pro-
 pter deū subijci nō refugis. Hæc Ioan. Gers. cæcel Parri
 si. Quā obediētiā Bernarduscōfirmat ita dicēs: Nō te
 moueat magister imperit⁹, indiscreta potestas: sed me
 mēto qā nō est potestas, nisi à deo. De isto mō obedi-
 endi, scilicet simpliciter sine dijudicatione prælati aut
 præcepti, sic habetur in Vitispatrum: Dicebant senes,
 quia si quis alicui patri se tradit ad subiectionem, nō
 debet attendere in mandatis dei, sed patri suo spiritua-
 li omnem uoluntatem suam committere, quia illi per
 omnia obediens, non incurret peccatum apud deum.
 Sed heu heu, quā pauci inueniuntur tales obediē-
 tes: quin potius est inuenire, qui statuta seniorum et or-
 dinationes prælatorum studiose discutiunt, hæret ad
 singula quæ iniunguntur, exigunt de quibusdam ra-
 tionem, & male suspicantur de omni præcepto, nec un-
 quam libenter obediunt, nisi cum audire cōrigent, qd
 forte libuerit. De quibus dicit Bernardus: Sic profe-
 sto sic multorum, inquit, usq; hodie pusillanimitas &
 peruersitas exigit, ut ab eis quæri oporteat, qd uis ut
 faciam tibi? more illius cæci euangelici, non ipsi quæ-
 runt: domine quid me uis facere? Cōsiderare enim ne-
 cesse habet minister & uicarius Christi, quid sibi præ-
 cipi uelint, nō ipsi considerant quæ sit uoluntas præce-
 ptoris. Hæc Bernar. De hoc refertur exēplum notabile
 libro 10. Vitispatrum. Legitur namq; ibidem, qd qui-
 dam frater dixit cuidam seni magno: Abba uolebam
 inuenire senem aliquem iuxta uoluntatem meam &
 morari cū ipso. Et dicit ei senex: Bñ quæris dñe meus.
 Ille aut affirmabat huiusmodi esse desiderium suū nō
 intelligēs q̄ locutus est senex ille. Sed cū uideret senex
 eū existimātē qd bñ sentiret, dicit ei: Ergo si inuenis se-
 cū existimātē qd bñ sentiret, dicit ei: Ergo si inuenis se-
 cū uolūtātē tuā, uis manere cū e? Et ille dixit: Etiā

Gerson

Lib. 14.

In ser. de cō-
 uers. S. Paul.
 Luc. 18.
 Actu. 9.

I n̄ uolo,

SPECVLVM

**Monasticen
professis no-
randa sēten-
tia.**

uolo hoc, si inuenio secundum uoluntatem meam. Dixit ergo ei senex: Non ut tu sequaris uoluntatem senis illius, sed ut ille tuam uoluntatem sequatur, & ita in eo repaues. Sensit autem frater ille quæ dicebat, et surgens prostrauit se ad pœnitentiam dicens: Ignosce mihi, quia ualde gloriabar, æstimans me dicere, cum nihil tenerem. Hæc ibidem. Quod igitur iam supra dixi, repetam. Est enim minime tædiosa, sed iucunda rerum utilium repetitio. Teneat propterea memoriter religiosus quisque, quod omnis inobedientia, murmuratio & proprii sensus pertinacia deuiat à uia uitæ, & deducit monachum in perditionem. Ait Anthonius: Ingens dæmonum turba istum peruolat aerem, non procul à nobis hostium caterua discurrit. Hostile illis contra omnes Christianos, maxime contra monachos & uirgines Christi odium est. Non habet autem efficacius uenenū ad interfektionem spiritualem claustralium diabolus, quam si suadeat proprias sequi uoluntates, & suæ prudentiæ sensualitæque inniti. Tertio ad ueram obedientiam requiritur, quod sit hilaris, hoc est, secundum Augustinum, ad fratres de eremo, quod monachus corde iucundo, facie serena, ore risorio, & oculo ornato, sanctitatis splendore cū omni charitatis affectu obediat, quia secundæ ad Corinthios: Hilarem datorem diligit deus. Ecclesiastici tricesimo quinto: In omni dato hilarem fac uultum tuum. De hoc modo obediendi dicit etiam beatus Bernardus sic: Serenitas in uultu & dulcedo in sermone multum colorant obedientiam obsequentis. Nubilosa corporis compositio, & facies tenebris tristitiæ obfusata deuotionem ab anima recessisse significat. Quis enim libenter imperat homini tristitiam efflanti. Felix plane ille monachus, qui talem se exhibet prælato suo, ut
audacter

audacter ei quod uult præcipiat, cuiusmodi erat Phlemon, ad quem scribens Paulus ait: Confidens de obedientia tua scripsi tibi, sciens, quoniam & super illud quod dico, facies. Bernardus. Illū optimum dixerim gradum obedientiæ, cum eo animo opus iniunctū receperit quis, quo et præcipitur. Quarto ad perfectam obedientiā requirit, quod sit uelox & celeris. Vñ Bernardus: Verus obediens mandatū non procrastinat, sed statim parat aures auditui, pedes itineri, manus operi, & se totum intus colligit ut mandatum pagat imperātis, non attendens quale sit quod præcipit, hoc solo contentus quia præcipitur. Item Hieronymus. Perfecta obedientia est, tua relinquere imperfecta, & imperātis implere præcepta. Quod factum legitur de quodam sancto monacho nomine Marco, qui sedebat scribens in cella sua, & cū incepisset literā o, & fecisset quasi medietatē illius circuli, audiuit uocem spiritualis patris clamantem, qui statim relicta illa literā imperfecta festinauit ad ostiū cellulæ, ut uoluntati patris satisfaceret, De hac festinatione scribit in prouerbis: Vidisti hominem uelocem in opere suo, coram regibus stabit, nec erit ante ignobiles. Ad hanc celerem obedientiam inuitamur à domino dicente: Zachæe festinans descende, Luc. 19. scilicet à propria uoluntate & affectione sine concupiscentia. Et sequitur remuneratio: Hodie salus huic domui facta est. Quinto ad ueram obedientiam requiritur, quod sit fortis & uirilis. Vnde Bernardus in libro de præcepto & dispensatione. Perfecta obedientia legem nescit, terminis non artatur, non contenta angustiis professionis largiori uoluntate fertur in latitudinem charitatis, & ad omne quod iniungitur, spontaneo uigore liberalis alacrisque cōmodū non Prouer. ult. cōsiderās in infinitā libertatē extendit. Idem quoque alii

Philip.

bi pertractās in prouerbis: Manum suam misit ad fortia, sic dicit. Agendum est instanter & constanter obediendum, nec inter asperitatem uerberum tam regalis est semita relinquenda, & loquitur de semita obedientiæ. Christus etiam hanc semitam pro morte ignominiosissima relinquere uoluit. Iuxta illud ad Philippen. Factus obediens usque ad mortem, mortem autem crucis. Mementote quia Christus ne perderet obedientiam, perdidit uitam. Hæc Bernardus. Sexto requiritur ad perfectam obedientiam, quod sit humilis, iuxta illud Lucæ decimosextimo. Cum feceritis omnia quæ præcepta sunt uobis, dicite, serui inutiles sumus. Dicamus semper contraria ad superbi pharisei uerba: Deus ignosce mihi peccatori, quia non sum sicut ceteri hominum innocentes, castitate pollentes, orationi instantes, sobrie, iuste, & pie uiuētes in hoc seculo, fructus dignæ poenitentiæ faciētes, sicut etiā hic publicanus, & sicut meretrix hæc, de quibus iurat ueritas, quod præcedet in regno dei phariseos. Non ieiuno, non decimas do, & si quid aliquid boni facio, illud qua districtiōe à te iudicetur ignoro, autē quo fine terminetur. Hæc Beda. Vñ Bernard. Magna uirtus humilitatis, sine cuius obtentu uirtus obedientiæ nõ solum uirtus non sit, sed etiam in superbiā detestabilis erumpit. Siquidē, ut ait Petrus Blesensis, in epist. Ille qui in altis habitat & humilia respicit, superbiā sup̄ omnia detestatur: Hæc est enim illa Athalia, quæ fere omne genus regum extirpauit. Hæc est bestia salrus, quæ deuorauit exercitum Absalon. Hæc est erugo & tinea, quæ omnem mētis ornatum deprauādo consumit. Iuxta præceptum quoque diuinæ legis, qui dederit de semine suo, id est, de opere obediētiæ suæ idolo Moloch, id est regi superbiæ morietur. De isto nõ obediēdi, scilicet humiliter sic dicitur

cit uenerabilis doctor & magister libri de gestis salua-
toris: Pro nostra, inquit, forma uiuendi, domini Iesu Lib. 4.

obediētiā oculo fidei uideamus, de qua dicit euange-
līsta. Descendit cum illis Iesus nazareth, & erat sub-
ditus illis. Descensus est in obedientia. Nam nisi ani-
mus ad ima descendat omnino reluctabit obediens.
Hic descensus ab arce mentis fit ab omni altitudine
cordis, ab omni tumore mentis, ab omni iudicio elati-
onis, ab omni proposito contradictionis, & ab omni
reputatione propriæ cognitionis. Usquequo erit de-
scensus Nazareth est terminus. Nazareth flos est. Flori-
da namq; in odoribus, florida in aspectibus debet esse
obediētia. Nazareth est uirgultum, sine uirga corre-
ptionis & disciplinæ obediētia perfecte non agitur.

Qui parcat uirge, odit filiū dicit scriptura de carnali fi-
lio. Verū sic experiētia docet de spiritali filio atq; pa-
tre. Luce clarius patet, qd pater spiritalis nō corrigēs
subditū usq; ad æternā mortē odit eum. Sit ergo in Na-
zareth obediētia, & accipiat qui præest omnino uir-
gultū, et corrigat quē assumpsit in filium, Sanctitas in-
terpretat Nazareth. Sanctitas certe à sanguinis tinctu-
ra sumpsit initium, & sanctus sanguine tinctus dicitur
& usque ad sanguinem imprætermisse oportet obedi-
re. Nam & Christus Nazareth subditus factus est obe-
diens usque ad mortem, & omnem sanguinis effusio-
nem. Sed qui erant huic monacho, qui omnium domi-
nus erat præsidentes? Maria & Ioseph, ueritas & chari-
tas. His ducibus & his prælatis sine intermissione obe-
diamus. Si qui autem præcipiunt, Mariam illumina-
tionem, & Ioseph augmentum à suis lateribus habeāt
ut præter ueritatem & charitatem subiectis nullomo-
do præcipiant, & præter ipsos subditos alia scire non
doceant, neque cogant: qui uero experimento non

Prouer. 13.

S P E C V L V M

didicit obedientiam, sæpe incaute præcipiet, sed fides
 obedientis liberat utrumq;. Durū est quod sciat æqui
 tare nesciens ambulare. Docere uero quod quis nō di
 dicit, aut præsumptio, aut stultitia, aut paracletus est.
 Nempe absq; dubio non a uerbo aut a libro, sed ab ex
 perientia ipsarum, aut ab infusione cōprehenduntur
 perfectæ uitutes: Et si de Christo dicitur, ex his quæ
 passus est, didicit obedientiam, quod sequitur tacebo.
 Vnde Gregorius primo dialogorum: Vfus recte con
 uersationis est, ut præesse non audeat qui subesse non
 didicit, nec obedientiam subiectis imperet, quàm præ
 latis non nouit exhibere. De isto modo præcipiendi
 habetur etiam in Vitis patrum sic: Dicebat quidam se
 nex, quia si quis cum timore dei & humilitate iniūgit
 fratri aliquid facere, sermo ipse qui propter deū egre
 ditur, facit ipsum fratrem subiectum existere, & im
 plere quod iniunctum fuerit. Si autem quis uolens iu
 bere fratri, & non hoc secundum timorem dei fece
 rit, sed per auctoritatem & austeritatem, uolens sibi
 in eo potestatem uendicare, deus qui uidet occulta cor
 dis, non permittit eum audire uel facere quod iube
 tur. Manifestum est enim opus quod secundum deum
 fit, & iterum manifestum est quod in potestate iniū
 gitur, quoniam quod a deo est cum humilitate & ob
 secratione imperatur, quod autem ex potestate cum
 furore & perturbatione, utpote quod a maligno est.
 Seprimo & ultimo requiritur ad ueram obediē
 tiam, quod sit perseverans usque ad mortem, quia sic
 ut dicit Gregorius: Incassum bonum agitur, si ante ui
 tæ terminum deseratur, quia frustra uelociter currit,
 qui priusquam ad metam peruenit, deficit. Et Ioannes
 in Apocalypsi ait: Qui uicerit, scilicet propriam affecti
 onem & uoluntatem, & custodierit usq; in finem ope
 ra

Lib. 15.

Li. 1. Mora.

Apoc. 2.

ga mea: dabo illi stellam matutinam, id est, me ipsum. Dicamus ergo cum beato Iob in corde nostro, donec deficiam, non recedam ab innocentia mea, iustificati- onem meam, quam cepi, non deseram, ut impleat in nobis il- lud sapientiae. Esto firmus in uia domini, & sequetur te uerbum pacis & iustitiae, scilicet illius qui dicit: *Matt. 25.* *Ve- nite benedicti patris mei percipite regnum.* Detri- bus modis obediendi precipue dedit dominus Apосто- lis formam, dicens: Non uos me elegistis, sed ego elegi uos, & posui uos, ut earis & fructum afferatis, & fructus uester maneat, ut scilicet obediant humiliter, uiriliter, & perseveranter. Non inquit uos me elegistis, ne glo- riemini, quasi ex uobis, sed ego elegi uos, ne sitis ingra- ti, quasi non acceperitis, & posui uos ut earis & fructum afferatis, ne torpeatis ocio, gratiam dei inuacuum re- cipientes, & fructus uester maneat quatenus perseveran- tia coronetur. Has dilectissimi septem obedienciae re- gulas cordis auribus retinere studeatis, nec ab ipsis co- ditionibus praescriptis propriae uoluntatis praepedi- ente sentimento unquam resilire contendatis. *Gen. 28.* Hi sunt septem gradus scalae, quam uidit Iacob, ut habetur in Genesi. Cuius duo latera possunt intelligi paupertas uoluntaria & continentia, uel ab renunciatio proprie uoluntatis & proprii sensus. Attendenda uero sunt quatuor, quae de hac scala dicuntur. Primum est, quod erat stans super terram, in quo notatur rectitudo in- tentionis, quae debet esse in his, qui uiam obedienciae ingrediuntur, & excluditur per hoc macula intenti- onis terrenae. Nam eorum qui habent terrenam inten- tionem in religione, scala non stat, sed potius iacet su- per terram, seu potius directa est ad infernum. Secun- dum, quod de hac scala dicitur est, quod cacumini eius tangebatur caelum, in quo figuratum est, quod conuersatio

I v religiosorum

Gala. 3.

religiosorū, debet esse in cælis, uel q̄ immediatus trāsitus est in mortē à uia perfectæ obedientiæ in cælū. Parum enim uel nihil morantur perfecte obedientes in purgatorio, quia in uero obediente Christus uiuit & operat. Iuxta illud ad Galatas. Viuo ego iam nō ego uiuit uero in me Christus. Non est enim uerisimile, q̄ deus sit in futuro eorum ultor, quorum hic est autor. Tertium est, quod Iacob uidit angelos ascendentes et descendentes per scalam illam, in qua designatur, q̄d uia obedientiæ uita angelica est. Siue enim descendat uere obedientes fratribus suis ministrando, siue ascendant deo assistendo in oratione, lectione, meditatione, ad modum angelorum uolūtatem dei peragūt. Quartum est, quod dominus erat innixus scalæ, in quo insinuat quod perfecta obedientia se habet immediate ad deum. Nullum enim uel modicum interuallum est, inter mortem uere obedientis & diuinam uisionem. de hoc in Climacho tale refertur exemplum. Cum em̄ quidam senex diceret alteri de quodā iuniore monacho, quod mortuus esset, respondit ille: Hoc mihi persuadere nequibis, ut audiam & credam. Sciebat namque, quod uerus obediēs in uita fuisset. Tunc senex ait: Veni & uide. Surrexerunt ergo ambo celeriter & ad cimiterium peruenerunt, & clamauit ille alter tanquā ad uiuentem, & dicit ei: Frater Innocenti mortuus es? At uero perfectus obediens & post mortem obedientiā ostendens, respondit: Pater quomodo possibile est hominem operatorem obedientiæ mori? Item insinuat in hoc, quod dominus innixus est scalæ, quod ipse paratus est iuuare & conseruare eos, qui uiam obedientiæ aggressi sunt. Pro his omnibus dilectissimi studemus hanc uirtutem obedientiæ cordialiter adimplere, quam tam sollemniter promissimus apertis ianuis in professione

professione, qm̄ si contra uotū inobedientes fuerimus, aut cum murmure obediētes; furti p̄culdubio rei tenebimur, & tanq̄ alienæ rei inuatores, scilicet abnegatæ uoluntatis peccati ueniam non merebimur, priusquā quod ablatum est, fuerit restitutū ut dicit Augustinus, in epistola ad Macedonium. De cōmendatione huius **Serm. 2.** uirtutis, scilicet obediētiæ, sic dicit idē Augustinus ad fratres de eremo: O uenerabilis sanctaq; obediētia tu salus oīm fideiū, custodia oīm uirtutū, tu cælū aperis et infernū claudis, tu etiā filiū dei ad terrā posuisti, & uenit inter homines, nō ut faceret uolūtatē hominis, sed uolūtatē patris qui misit eū. Volūtas enī patris fuit ut redimeret humanū gen⁹, & recōciliaret ei creatura sua quæ pierat, & ut uolūtas patris p̄ficeret, filius fuit obediens usq; ad mortē. Ut ergo nō esset nobis obediētia laboriosa, exitum p̄sentis uitæ saluator per obediētiā terminauit. Iure ergo obediētiā sacrificio p̄ponitur, q̄a de potestate diaboli nos eripuit, q̄d nullum legale sacrificiū facere potuit. Nec mirū, si nos peccatores obediētiæ in hac uita subiūcimur, qm̄ hanc mediator dei & hominū etiā in morte nō deseruit, sed ei subiūctis, qui per omnia erat patri cōequalis. Nos aut̄ propter peccatum alijs hominibus subiecti sumus. Nam natura oēs æquales genuit, sed inæqualitas, quæ accessit ex uicio, ordinata est dei iudicio. Vnde oportet nos obedire hominibus. Ideo fratres mei attendite & parati semper estote ad obediētiā mandato rum dei, paratas semper habentes aures auditui & linguam uoci, pedes ituros festinate, manus ad opera sine mora parare, corde iucundo, facie serena, ore risorio, & oculo ornato sanctitatis splendore, non tamen timore huius seculi uel metu, sed **omni**

Ioan. 6.

S P E C V L V M

omni charitatis affectu sanctam obedientiam seruare nos opto. Tunc enim ante tribunal iudicis Abraham non uos condemnabit, sed commendabit, non uos a se expellet, sed conuocabit: non uos maledicet, sed sublimabit in aeterna patria. O monache, lege quod dicitur, melior est obedientia quam uictima, quae causa est, nisi quod in uictimis aliena immolatur caro: sed in obedientia uoluntas propria & caro mactatur. Estote ergo fratres mei obediētes, ut deum placare possitis de peccatis commissis. Tanto enim citius placat homo deum, quanto repressa arbitrii sui superbia gladio praeccepti se immolat. Haec est illa obedientia, quae concordiam conseruat in angelis, pacem nutrit in monachis, tranquillitatem generat in ciuibus. Haec est illa obedientia, sine qua respublica stare non potest, sine qua familia aliqua regi non potest: O quam enorme uitium, quod Obedientiae contrarium fuerit. Per hoc diabolus caelum perdidit, per hoc homo paradysum amisit, per hoc Saul regnum, per hoc Salomon amorem diuinum. O sancta dei sponsa obedientia, tu perfecta scala, qua caelum ascenditur, tu quadriga qua Helias uehitur in paradysum, tu porta fidelium paradysi & clausura reorum inferni. O sancta obedientia, tu humilitatem nutris, tu patientiam probas, tu mansuetudinem examinās. Estote ergo fratres mei, cum Abraham obediētes, reddētes quae sunt Caesaris Caesari, & quae sunt dei deo. Tunc uero reddimus Caesari debitum, quando duliam praelatis nostris reddimus. Haec enim dilectio consistit in reuerentia in rerum exhibitione & dilectione. Hoc autem facere debemus non solum pastoribus, sed etiam sanctis dei, & tunc reddimus per obedientiam quae sunt Caesaris Caesari. Sed tunc reddimus quae sunt dei deo, quando in latria perseueramus. Haec enim

enim soli deo conuenit. Hæc enim consistit in oratione & gratiarum actione cultus exterioris hominis exhibitione, & interioris mentis deuotione, quod facere & perseverare deus ipse nobis in æternum dignetur.

De commendatione etiam huius uirtutis, scilicet obediencie, in libro de gestis saluatoris tale ponitur exemplum imaginatum: Quodam tempore conuentum atque congregationem omnes uirtutes inuisibilem fecerunt, in medio statuentes puellam paruulã, obedientiã, & ueritas in medio surgens inuisibiliter ab omnibus perquisiuit. Habetis ne aliquid querelæ aduersus hanc? Et responderunt: Nequaquam, imò ipsa uelut famula cum sit tamen primiceria nos omnes honorat, in omni loco, tempore & opere nos ueretur, nostras perficit uoluntates, lætificat cõgregationem nostram, nec unquam querimonia aut murmur auditur ab ea. Ipsam dicimus omnino innocentem ac liberam sine exactione diuina debere regnum cælorum introire, prælato respondente iudici deo pro ea. Similiter fecerunt & dæmones aduersus obedientiam querentes testimonia, et nõ inuenerunt ipsam in aliq̃ suis legib⁹ subiacere, sed omnino rebellem, & nihil eorum iuris inuenientes in ea, maledixerunt atque condemnauerunt eam ab ipsorum regno, disponentes contra eam bella crudelia, quia ipsa ipsorum dæmonũ fines actu intrepido semper pulsat.

De fructibus obedientie

CAP. VI.

CIRCA tertium membrum principale propositum, scilicet de fructibus obedientie, accipio mihi loco thematis illud quod scribitur in Gene. Per me